

Den norske Dommarforeining
Fagutvalet for strafferett og straffeprosess

Justis- og beredskapsdepartementet
Lovavdelinga

13.12.2021

Deres ref: 21/4989

Høyringsvar – endringar i straffelova og skadeserstatningslova (skjult personforfølging mv.)

1. Innleiing

Vi viser til departementet sitt høyringsbrev og høyringsnotat av 13. september 2021, med forslag til endringar i straffelova og skadeserstatningslova (skjult personforfølging mv.) Høyringsfristen er 13. desember 2021.

I Dommarforeininga er høyringa drøfta i Fagutvalet for strafferett og straffeprosess.

Fagutvalet har ikkje merknader til spørsmålet om korvidt «snik-stalking» og hemmeleg fotografering bør vere straffbart, men vil knyte enkelte merknader til dei lovtekniske løysingane som er valt, og til utforminga av føresegnene.

2. Alternative lovtekniske løysingar.

Departementet peikar i høyringsnotatet pkt. 6.2 på to alternative lovtekniske løysingar – å anten gjere endringar i eksisterande reglar om personforfølging, eller å utforme heilt nye lovføresegner utan å gjere endringar i eksisterande reglar. Fagutvalet meiner den løysinga som er vald i forslaget, er fornuftig, og vi kan ikkje sjå at den vil skape særlege vanskar for rettsbrukaren.

3. Forslaget til ny strl. § 266 a.

Departementet ber under pkt. 6.3.4 om høyringsinstansane sitt syn på siste punktum i føresegna: «Straff etter første punktum krever ikke at fornærmede oppfattet forfølgelsen på handlingstidspunktet.» Setninga blir av departementet kalla «en presiserende tilføyelse». På den eine sida kan det hevdast at det følgjer av ei naturleg språkleg forståing av vilkåret «egnet til», at det ikkje er eit vilkår at den fornærma oppfattar handlinga. På den andre sida kan det hevdast at ei «snikstalking» som ikkje blir oppdaga, ikkje er eigna til å framkalle «frykt eller engstelse», slik Høgsterett la til grunn i HR-2019-563-A (avsnitt 32).

Fagutvalet meiner at den tilføyinga som er foreslått er klargjerande, og støttar forslaget. I tillegg til at tilføyinga bidrar til å redusere tolkingstvil, er det etter fagutvalet sitt syn også eit sjølvstendig poeng at når regelen vert endra, bør også ordlyden endrast. Utan tillegget blir gjerningsskildringa identisk med den gjeldande strl. § 266 a, med unntak av overskrifta og strafferamma.

4. Forslaget til ny strl. § 269 – hemmeleg fotografering.

Departementet ber under pkt. 7.4.3. i høyringsnotatet om høyringsinstansane sitt syn på forslaget til unntaksregel i siste punktum for «forsvarlig» filming og fotografering. Departementet peikar på at vilkåret «uberettiget» i første punktum særleg tar sikte på å avgrense mot dei tilfella der det ligg føre samtykke eller avtale, medan «forsvarleg» meir tar sikte på ei skjønsmessig avveging av kryssande omsyn.

Fagutvalet støttar forslaget til unntaksregel. Vernet av den enkelte sin rett til personleg integritet og privatliv må balanserast mot yrings- og informasjonsfridomen, og føresegna må praktiserast i tråd med overordna normer, jf. Grl. § 100, EMK art. 10 og SP art. 19. Dessutan vil den teknologiske utviklinga og samfunnsutviklinga elles kunne føre til skifter i synet på kva som er forsvarleg og kva som er straffverdig. Difor meiner fagutvalet at det er ein fordel at unntaket i siste punktum opnar for at domstolane kan utøve skjøn i enkeltsaker. Utan ein lovfesta unntaksregel vil ein måtte falle tilbake på den generelle ulovfesta rettstridsreservasjonen.

Departementet problematiserer særleg dei tilfella der ein gjer opptak av videosamtalar ein sjølv deltar i, utan å informere samtalepartnaren. Etter ordlyden vil slike handlingar etter departementet sitt syn kunne vere omfatta av § 269 som snikfilming. Straffelova § 205 bokstav a rammar ikkje hemmeleg opptak av samtalar ein sjølv deltar i, og ein kunne tenke seg ei liknande avgrensing i § 269. Departementet peikar på at slik filming vil kunne vere omfatta av unntaksregelen i siste punktum om «forsvarlig» filming, men ber særskilt om synspunkt på om lovforslaget bør omfatte slike handlingar.

Fagutvalet har ikkje merknader til behovet for å gjere slike handlingar straffbare, men vil peike på at det kan vere uklart om ordlyden «i hemmelighet (...) filmer» i så fall er dekkande. Det kan hevdast at deltakaren i videosamtalen veit at han eller ho blir filma, og at det som er hemmeleg er at filmen blir lagra. Fagutvalet vil tilrå at departementet tar dette med i det vidare lovarbeidet.

Med helsing

Den norske Dommarforeining

Hans-Petter Jahre

lagmann/leiar av fagutvalet

for strafferett og straffeprosess

Jørn-Lasse Refsnes

tingrettsdommar/medlem av

fagutvalet for strafferett og

straffeprosess